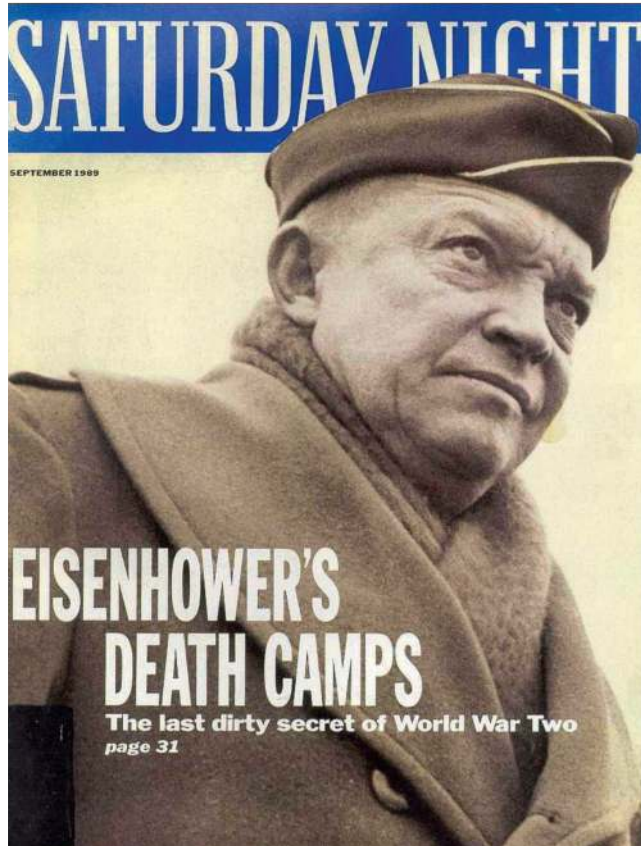

Eisenhowers dødslejre

Den sidste beskidte hemmelighed fra WWII

af James Bacque, artikel fra canadisk magazine *Saturday Night*, sep. 1989, [LINK](#)

Kald det hensynsløshed, kald det represalier, kald det fjendtlig forsømmelsespolitik: En million tyskere, der blev taget til fange af Eisenhowers hære, døde i fangenskab efter kapitulationen.

I foråret 1945 var Adolph Hitlers Tredje Rige på randen af sammenbrud, klemt mellem den Røde Hær, der rykkede vestpå mod Berlin, og de amerikanske, britiske og canadiske hære, under general Dwight Eisenhowers overordnede kommando, der bevægede sig østpå over Rhinen. Siden landgangen på D-dagen i Normandiet i juni havde de vestlige allierede vundet Frankrig og Nederlandene tilbage, og nogle af Wehrmacht-kommandanterne forsøgte allerede at forhandle om lokale overgivelser. Andre enheder fortsatte imidlertid med at adlyde Hitlers ordre om at kæmpe til sidste mand. De fleste systemer, herunder transport-systemer, var brudt sammen, og civile, der var på panisk flugt fra de fremrykkende russere, strejfede rundt på fri fod.

"Sultne og bange, lå de i kornmarker kun 15 meter fra os og ventede på det rette tidspunkt til at springe op med hænderne i vejret"; sådan beskrev kaptajn H. F. McCullough fra 2. Anti-Tank Regiment Division det kaos, der opstod under den tyske kapitulation ved slutningen af Anden Verdenskrig. På halvanden dag overgav 500.000 tyskere sig ifølge feltmarskal Bernard Montgomery til hans 21. armégruppe i Nordtyskland. Kort efter V-E Day - den 8. maj 1945 - var den britisk-canadiske fangst i alt mere end 2 millioner. Der findes stort set intet om deres behandling i arkiverne i Ottawa eller London, men nogle sparsomme oplysninger fra Den Internationale Røde Kors Komité, de berørte hære og fangerne selv tyder på, at næsten alle fortsat var ved godt helbred. Under alle omstændigheder blev de fleste af dem hurtigt løsladt og sendt hjem eller overført til franskmændene for at hjælpe med genopbygningen efter krigen. Den franske hær havde selv taget mindre end 300.000 fanger.

Ligesom briterne og canadierne stod amerikanerne pludselig over for et forbløffende stort antal overgivende tyske tropper: den endelige optælling af fanger taget af den amerikanske hær i Europa (eksklusive Italien og Nordafrika) var på 5,25 millioner. Men amerikanerne reagerede meget forskelligt.

Blandt de første af amerikanernes fanger var en korporal Helmut Liebich, som havde arbejdet i en luftværnseksperimentalgruppe i Peenemunde ved Østersøen. Liebich blev taget til fange af amerikanerne den 17. april i nærheden af Gotha i Midtjylland. 42 år senere husker han levende, at der ikke var nogen telte i lejren i Gotha, kun pigtrådshegn omkring en mark, der hurtigt blev til mudder. Fangerne fik en lille ration mad den første dag, men den blev derefter halveret. For at få den blev de tvunget til at løbe en spidsrod. De løb på hug mellem linjerne af amerikanske vagter, som slog dem med pinde, mens de løb hen imod maden. Den 27. april blev de overført til den amerikanske lejr i Heidesheim, der var mere våd, hvor der i flere dage slet ikke var mad, og derefter meget lidt. Udsatte, udsultede og tørstige begyndte mændene at dø. Liebich så mellem ti og 30 lig om dagen blive slæbt ud af hans afdeling B, som i begyndelsen havde omkring 5.200 mand. Han så en fange tæve en anden til døde for at få hans stykke brød. En nat, da det regnede, så Liebich, at siderne af de huller, som de var i ly i, og som var gravet i blød sandjord, styrtede sammen over mænd, der var for svage til at kæmpe sig ud. De kvaltes, før nogen kunne nå frem til dem. Liebich satte sig ned og græd. *"Jeg kunne næsten ikke tro, at mennesker kunne være så grusomme mod hinanden."*

Tyfus brød ud i Heidesheim omkring begyndelsen af maj. Fem dage efter V-E Day, den 13. maj, blev Liebich overført til en anden amerikansk krigsfangelejr, i Bingen-Rudesheim i Rhinlandet nær Bad Kreuznach, hvor han fik at vide, at fangerne var et sted mellem 200.000 og 400.000, alle uden husly, mad, vand, medicin eller tilstrækkelig plads.

Snart blev han syg af dysenteri og tyfus. Han blev flyttet igen, halvt bevidstløs og i delirium, i en åben togvogn sammen med ca. 60 andre fanger: mod nordvest ned ad Rhinen med en omvej gennem Holland, hvor hollænderne stod på broerne for at smadre sten ned i hovedet på fangerne. Nogle gange af-fyrede de amerikanske vagter advarselsskud i nærheden af hollænderne for at holde dem væk. Efter tre nætter hjalp hans medfanger ham med at vakle ind i koncentrationslejren i Rheinberg, nær grænsen

til Holland, igen uden husly eller mad.

Da der endelig kom lidt mad, var den rådden. I ingen af de fire lejre havde Leibich set noget ly for fangerne. Dødsraten i de amerikanske Rheinland-lejre var på dette tidspunkt, ifølge overleverede data fra en lægeundersøgelse, omkring 30 procent om året. En normal dødsrate for en civilbefolkning i 1945 var mellem en og to procent.

En dag i juni så Liebich gennem hallucinationer på grund af sin feber "Tommys" komme ind i lejren. Briterne havde indtaget Rheinberg, og det reddede sandsynligvis hans liv. På dette tidspunkt vejede Liebich, der er 1,80 meter høj, 96,8 pund.

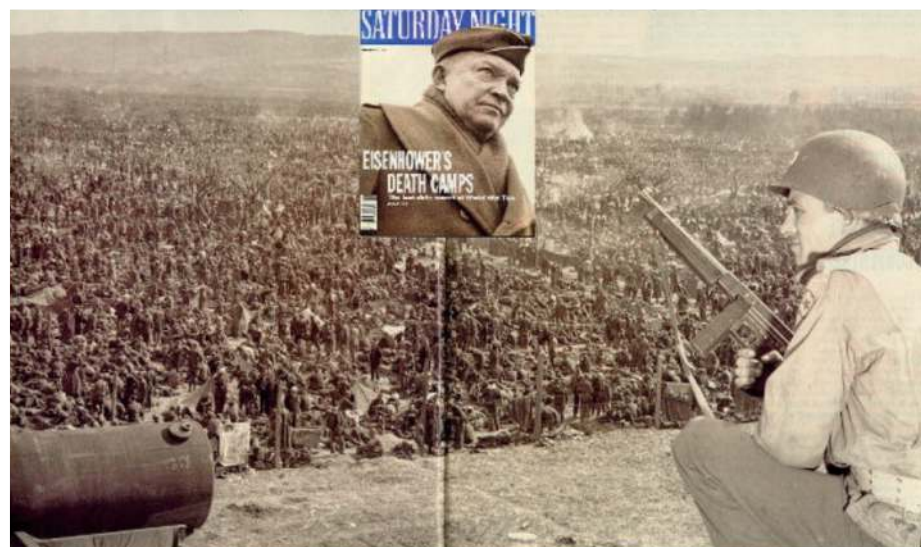
Ifølge historier, der den dag i dag fortælles af andre tidligere fanger fra Rheinberg, var amerikanernes sidste handling, inden briterne overtog stedet, at de bulldozerede en sektionsniveau, mens der stadig var mænd, der boede i deres huller i jorden.

Eisenhower underskrev selv anmodningen om at oprette en kategori af fanger, der ikke var omfattet af Genève-konventionen

I henhold til Genève-konventionen er krigsfanger garanteret tre vigtige rettigheder: at de skal have mad og husly på samme niveau som basistropper eller depottropper fra den tilfangetagende magt; at de kan sende og modtage post; og at de skal have besøg af delegerede fra Det Internationale Røde Kors (ICRC), som i hemmelighed skal rapportere om deres behandling til en beskyttende magt. (I Tysklands tilfælde var Schweiz, da regeringen gik i opløsning i krigens slutfase, blevet udpeget som beskyttelsesmagt).

Faktisk blev tyske fanger, der blev taget af den amerikanske hær i slutningen af Anden Verdenskrig, nægtet disse og de fleste andre rettigheder ved en række specifikke beslutninger og direktiver, der hovedsageligt stammede fra SHAEF - Supreme Headquarters, Allied Expeditionary Force (det øverste hovedkvarter for den allierede ekspeditionsstyrke). General Dwight Eisenhower var både øverstkommanderende for SHAEF - alle de allierede hære i det nordvestlige Europa - og øverstkommanderende for de amerikanske styrker i det europæiske område. Han var underlagt Storbritanniens og USA's kombinerede stabschefer (CCS), USA's fælles stabschefer (JCS) og den amerikanske regerings politik, men i mangel af udtrykkelige direktiver - om det modsatte eller andet - lå det endelige ansvar for behandlingen af de tyske fanger i amerikanske hænder hos ham.

"Gud, jeg hader tyskerne", skrev Eisenhower til sin kone Mamie i september 1944. Tidligere havde han over for den britiske ambassadør i Washington sagt, at alle de ca. 3.500 officerer i den tyske generalstab skulle *"udryddes"*.

En tysk avis, Rhein-Zeltung, har identificeret dette ubeskrevne fotografi af tyske krigsfanger fra den amerikanske hær som: lejr i Sinzig-Remagen, forår 1945

I marts 1945 anbefalede Eisenhower i en meddelelse til de kombinerede stabschefer, underskrevet og parafret af Eisenhower, at der blev oprettet en ny klasse af fanger - Disarmed Enemy Forces, eller DEF'er - som i modsætning til krigsfanger, der er defineret i Genève, ikke ville blive fodret af hæren efter Tysklands kapitulation. Dette ville være et direkte brud på Genève-konventionen. Meddelelsen, der er dateret den 10. marts, hævder bl.a. følgende: *"Den yderligere forpligtelse til vedligeholdelse, der følger af at erklære de tyske væbnede styrker for krigsfanger [sic], hvilket ville kræve, at der*